

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 192.

Coöperatieve stoomzuivelfabriek, genaamd »Winsum-Obergum», te Winsum.

Op heden den achttienden Juli achttienhonderd twee en negentig, compareerden voor mij mr. Sebastiaan Mattheus Sigismund De Ranitz Corneliszoon, notaris ter standplaats de gemeente Winsum, arrondissement en provincie Groningen, in bijzijn van de na te noemen aan mij notaris bekende getuigen, de navolgende heeren . allen veehouders :

1°. Enno Wierda, burgemeester der gemeente Winsum, wonende te Winsum, volgens verklaring als mondeling gemachtigde van Hendrik Willems Wierda, negotiant, wonende te Winsum;

2°. Egoert Huizinga, landbouwer, wonende te Maashuizen;

3°. Klaas De Vries, en voor zich en volgens verklaring als mondeling gemachtigde van Pieter De Vries, beiden landgebruikers, wonende te Winsum;

4°. Aldert Smit, landbouwer, wonende te Thijum, onder Winsum;

5°. Roelf Vos, landbouwer, wonende op de Winsummermeeden;

6°. Klaas Martini, landgebruiker, wonende te Maashuizen, onder Winsum;

7°. Roelf Martini, landeigenaar, wonende te Winsum, volgens verklaring als mondeling gemachtigde van Jan Beukema, landgebruiker, wonende te Schilligeham onder Winsum;

8°. Kornelis Huizing, landgebruiker, wonende in het Wildeveld onder Winsum;

9°. Jan Jakob Hopma, landbouwer, wonende te Schilligeham;

10°. Derk Willems Van der Tuuk, landeigenaar, wonende te Winsum;

11°. Derk Willems Van der Tuuk voornoemd, volgens verklaring als mondeling gemachtigde van Klaas Cleveringa, landbouwer, wonende te Schilligeham;

12°. Pieder Alderts, kastelein en landgebruiker, wonende te Winsum, volgens verklaring als mondeling lasthebber van Everhardus Schuiringa, landbouwer, wonende te Klein Garnwerd onder Winsum;

13°. Aldert Sybolts, landbouwer, wonende te Schilligeham;

14°. Jan Boer, landgebruiker, wonende te Schuphalsterzijl onder Winsum;

15°. Jakob Boer, landbouwer, wonende te Maashuizen onder Winsum;

16°. Kornelis Huizing voornoemd, volgens verklaring als mondeling lasthebber van Jan Ennes Sybolts, landgebruiker, wonende te Batje Borg onder Obergum;

17°. Kornelis Kampinga, landbouwer, wonende op de Winsummermeeden;

18°. Kornelis Brands, landbouwer, wonende op de Winsummermeeden;

19°. Pieter Barteld Hopma, landbouwer, wonende te Winsum;

20°. Roelf Martini, landeigenaar, wonende te Winsum voornoemd;

21°. Kornelis Poll, landgebruiker, wonende te Maashuizen.

Welke comparanten verklaarden bij deze akte, met inachtneming van de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer 227), op te richten de hierna omschreven coöperatieve vereeniging, en zulks op de grondslagen vervat in de statuten door hen, als eerste oprichters, hiermede vastgesteld wordende als volgt:

Naam, doel, middelen, duur en grondbeginselen.

Artikel 1. In de gemeente Winsum is gevestigd eene *Coöperatieve stoomzuivelfabriek*, genaamd »Winsum-Obergum».

Artikel 2. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding, door exploitatie eener stoomzuivelfabriek, en den verkoop van de te verkrijgen producten.

Artikel 3. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene **stoomzuivelfabriek** op door haar aan te koopen grond onder de gemeente Winsum.

De leden verbinden zich om dagelijks, op door het bestuur te bepalen uren, ter beschikking van de fabriek te stellen alle melk van het rundvee der boerderij bij ieder hunner in gebruik. Zij behouden echter de vrijheid om, desverkiezende, op Zondagen en erkende Christelijke feestdagen, de levering na te laten.

Zij hebben bovendien het recht dagelijks zooveel melk terug te houden als zij voor huishoudelijk gebruik noodig hebben.

Artikel 4. De vereeniging verkoopt de verkregen producten en verdeelt de zuivere opbrengst daarvan onder de leden, naar verhouding der door elk geleverde melk.

Bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald of bij de berekening van de waarde der melk het vetgehalte al of niet als maatstaf zal worden aangenomen.

Artikel 5. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de voor de verkochte producten gemaakte gelden, na aftrek van één cent per liter ingebrachte melk.

Het bedrag met deze ingehouden centen verkregen, wordt gebruikt voor bestrijding der in artikel twaalf bedoelde uitgaven en voor het vormen van een reservefonds, terwijl het gedeelte voor een en ander niet vereischt, per drie maanden onder de leden wordt verdeeld, naar gelang van de door ieder ingebrachte hoeveelheid melk, gedurende het tijdvak waarover de verdeling loopt.

Artikel 6. Wanneer de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van anderen ter bereiding worden aangekocht.

Artikel 7. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van dertig jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel 8. Het domicilie der vereeniging en dat van elk der leden

in het bijzonder, is gevestigd ten kantore der vereeniging onder de gemeente Winsum.

Artikel 9. Het dienstjaar vangt aan met een Mei des middags twaalf uren.

Geldmiddelen.

Artikel 10. Het voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benoodigd kapitaal, wordt gevonden door eene obligatieleening groot twaalf duizend gulden, verdeeld in stukken van eenhonderd gulden of veelvoud daarvan, onder solidaire borgstelling van al de leden.

De verdere bedingen dezer leening worden door het bestuur met de obligatiehouders geregeld. Te beginnen met een Mei achttienhonderd zes en negentig wordt jaarlijks bij loting van deze leening minstens vijfhonderd gulden afgelost.

Artikel 11. Er wordt een reservekapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens eenhonderd gulden, als vaste post van uitgaaf, zal worden aangebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van gekweekte renten, een bedrag van een duizend gulden heeft bereikt. Daaruit zullen de teruggaven geschieden bedoeld bij artikel twintig.

Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling overeenkomstig het eerste lid van dit artikel worden overgegaan.

Artikel 12. Op de rekening der vereeniging worden in uitgaaf gebracht de termijnen van aflossing der aan te gane geldleening, de van die leening verschuldigde renten, de belooning van het dienstpersoneel, het benoodigde voor onderhoud der gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de kosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel 13. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden, worden bepaald naar de verhouding bij artikel vier aangenomen.

Lidmaatschap, rechten en verplichtingen.

Artikel 14. Leden der vereeniging zijn de leden opzichters en zij die later als leden mochten worden aangenomen.

Ieder lid stort in de kas der vereeniging vijf gulden per koe door hem gemolken. Wijziging van dit cijfer van vijf gulden, kan op voorstel van het bestuur geschieden door de algemeene vergadering der leden.

Artikel 15. Tot leden kunnen worden aangenomen meerderjarige veehouders en veehoudsters, in het volle genot van de burgerlijke en burgerschapsrechten, die zich verbinden:

a. de noodige storting te doen in het reservefonds in verhouding van de andere leden;

b. den inleg te betalen zooals die naar omstandigheden door de leden zal worden bepaald.

in het bijzonder, is gevestigd ten kantore der vereeniging onder de gemeente Winsum.

Artikel 9. Het dienstjaar vangt aan met een Mei des middags twaalf uren.

Geldmiddelen.

Artikel 10. Het voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benoodigd kapitaal, wordt gevonden door eene obligatieleening groot twaalf duizend gulden, verdeeld in stukken van eenhonderd gulden of veelvouden daarvan, onder solidaire borgstelling van al de leden.

De verdere bedingen dezer leening worden door het bestuur met de obligatiehouders geregeld. Te beginnen met een Mei achttienhonderd zes en negentig wordt jaarlijks bij loting van deze leening minstens vijfhonderd gulden afgelost.

Artikel 11. Er wordt een reservekapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens eenhonderd gulden, als vaste post van uitgaaf, zal worden aangebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van gekweekte renten, een bedrag van een duizend gulden heeft bereikt. Daaruit zullen de teruggaven geschieden bedoeld bij artikel twintig.

Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling overeenkomstig het eerste lid van dit artikel worden overgegaan.

Artikel 12. Op de rekening der vereeniging worden in uitgaaf gebracht de termijnen van aflossing der aan te gane geldleening, de van die leening verschuldigde renten, de belooning van het dienstpersoneel, het benoodigde voor onderhoud der gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de kosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel 13. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden, worden bepaald naar de verhouding bij artikel vier aangenomen.

Lidmaatschap, rechten en verplichtingen.

Artikel 14. Leden der vereeniging zijn de leden opzichters en zij die later als leden mochten worden aangenomen.

Ieder lid stort in de kas der vereeniging vijf gulden per koe door hem gemolken. Wijziging van dit cijfer van vijf gulden, kan op voorstel van het bestuur geschieden door de algemeene vergadering der leden.

Artikel 15. Tot leden kunnen worden aangenomen meerderjarige veehouders en veehoudsters, in het volle genot van de burgerlijke en burgerschapsrechten, die zich verbinden:

a. de noodige storting te doen in het reservefonds in verhouding van de andere leden;

b. den inleg te betalen zooals die naar omstandigheden door de leden zal worden bepaald.

zijn tot betaling van eenige bijzondere contributie, worden overgedragen aan een ander, die dan geacht wordt eenvoudig in de plaats te zijn getreden van het lid dat hij vervangt.

Artikel 26. Leden die gedurende eenigen tijd, om door de vereeniging goedgekeurde redenen, verstoken zijn van de gelegenheid om melk te leveren, ontvangen dan jaarlijks, met behoud van verkregen rechten, eene rente van drie en een half percent van het bedrag waarop zij, in geval van uittreding, volgens artikel twintig recht zouden hebben.

In geval van continuatie der vereeniging na aflossing der voornoemde geldleening, worden hunne aandeelen in de baten, op taxatie van twee deskundigen, in contanten uitgekeerd, tenzij de verhindering inmiddels mocht zijn opgeheven.

Artikel 27. Een door de leden vast te stellen huishoudelijk reglement bepaalt verder de rechten en verplichtingen van de leden onderling en regelt de bijzonderheden van beheer, de exploitatie der fabriek en de wijze van werken.

Artikel 28. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement, wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op de vergadering van de leden, die dan in het hoogste ressort beslist.

Ieder lid verbindt zich zedelijk geene quaestie in dezen door den burgerlijken rechter te laten beslissen.

Bestuur, beheer en toezicht.

Artikel 29. Onder toezicht en met gedeeltelijke medewerking van drie commissarissen, waarvan een te kiezen door en uit de obligatiehouders en de twee anderen door en uit de leden, bestaat het bestuur der vereeniging uit drie personen, door de leden uit hun midden te benoemen.

De drie bestuursleden benoemen een hunner tot voorzitter, een tot secretaris en een tot penningmeester, en zij regelen verder hunne werkzaamheden bij huishoudelijk reglement.

Artikel 30. De bestuursleden en de commissarissen hebben zitting gedurende den tijd van drie jaren. Jaarlijks, op den eersten Mei, voor het eerst in achttienhonderd vier en negentig, treedt er een bestuurslid en een commissaris af, volgens een daarvan op te maken rooster. Zij zijn herkiesbaar.

Wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds gekozen wordt, treedt af op het tijdstip waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Artikel 31. Op gelijke wijze wordt voor elk bestuurslid een plaatsvervanger aangewezen.

Artikel 32. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie der fabriek betreft en vertegenwoordigt de vereeniging zoo in als buiten rechten. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Voor het opnemen van gelden, het aankopen, vervreemden en bezwaren van onroerende zaken, wordt een voorafgaand besluit der leden gevorderd, dat, om van waarde te zijn, mede de bekrachtiging van de vergadering der obligatiehouders, bedoeld in artikel tien, behoeft.

Artikel 33. Zoo noodig genieten de bestuursleden jaarlijks eene vergoeding voor het gevoerde beheer, door de leden op voordracht van commissarissen te bepalen. Zij ontvangen in elk geval restitutie van de door hen in het belang der vereeniging gemaakte kosten.

Artikel 34. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een boekhouder, die alle bevelen van het bestuur heeft op te volgen en door de leden wordt benoemd. Zijn salaris en werkzaamheden worden bij instructie, door de leden vast te stellen, geregeld.

Artikel 35. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door de in artikel negen en twintig bedoelde commissarissen.

Artikel 36. De penningmeester stelt persoonlijke of zakelijke zekerheid, tot een door de leden op voordracht van commissarissen te bepalen bedrag.

Artikel 37. Het bestuur en de commissarissen vergaderen gezamenlijk ten minste eenmaal in de drie maanden aan het kantoor der vereeniging, en nemen dan tevens op de boeken en kas van den penningmeester.

Vergaderingen, rekening en verantwoording en stemrecht.

Artikel 38. Jaarlijks worden vier algemeene vergaderingen gehouden in de eerste veertien dagen van elk kwartaal.

In die vergaderingen worden de belangen der vereeniging behandeld en liquidatie gehouden over het afgelopen kwartaal.

De voorzitter belegt voorts zoo dikwijls vergadering als hem dit in het belang der vereeniging noodig voorkomt of wanneer het door een-vijfde der leden verlangd wordt.

Artikel 39. Buiten de benoemingen van de bestuurders en den boekhouder, is de eerste jaarvergadering bestemd voor het doen van rekening en verantwoording door den penningmeester over het afgelopen boekjaar.

De boekhouding geschiedt op de wijze door het bestuur, in overeenstemming met het Wetboek van Koophandel, te bepalen.

Eene commissie, door en uit de leden te benoemen, onderzoekt de rekening en brengt omtrent hare bevindingen verslag uit. De goedkeuring der vergadering strekt voor het bestuur tot finale kwijting en décharge wegens zijn beheer.

Artikel 40. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens drie dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij biljetten, waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk zijn vermeld.

Artikel 41. Elk lid kan zich ter vergadering doen vertegenwoordigen, mits die lastgeving schriftelijk zij. Niemand kan als lasthebber voor meer dan één lid optreden.

Artikel 42. De leden stemmen in verhouding tot het getal der door hen aangegeven koeien, en wel: voor een tot en met vier koeien met één, voor vijf tot en met acht koeien met twee, en voor negen en meer koeien met drie stemmen.

Die stemmingen geschieden over zaken mondeling, over de keus van personen bij ongeteekende briefjes.

Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen. Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft ook deze geen vereischte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of voor het geval meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen, en is hij, die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde.

Bij staking van stemmen beslist het lot.

Artikel 43. Van het verhandelde in de vergaderingen worden door den secretaris aantekeningen gehouden. Deze worden in de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen, en, na goedkeuring, door den voorzitter en hem geteekend.

Ontbinding en vereffening.

Artikel 44. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen dan overgegaan, wanneer daartoe met minstens twee derde gedeelte der stemmen van de leden wordt besloten.

Artikel 45. De vereffening geschiedt volgens de wettelijke voorschriften.

Wijziging der statuten.

Artikel 46. Dadelijk na aflossing der schuld bij artikel tien bedoeld, worden deze statuten herzien.

Artikel 47. Geen voorstel tot wijziging wordt in overweging genomen dan in eene daartoe in het bijzonder opgeroepen vergadering, waarin minstens twee-derde der stemmen van de leden vertegenwoordigd is. Tot aanneming wordt drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt.

Indien evenwel de beslissing moet worden uitgesteld op grond van het onvoldoende getal der vertegenwoordigde stemmen, kan ze in de onmiddellijk daarna opnieuw, volgens artikel veertig, bijeengeroepen vergadering, in ieder geval plaats hebben.

Artikel 48. Voor zoover daarvan bij deze statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer 227).

Voorts zijn mede verschenen de heeren Enno Wierda, burgemeester der gemeente Winsum, voornoemd, voor zich zelf en volgens verklaring als mondeling lasthebber van Jan Wierda, kassier, wonende te Winsum, Johannes Jakobus Damsté, predikant, wonende te Winsum, en Aeilko Brommersma, landgebruiker, wonende te Obergum; voorts Klaas Jans Smit, rentenier, wonende te Winsum, Pieter Alderts, kastelein en landgebruiker, wonende te Winsum, meergenoemd, en Jan Bosch, van beroep commissionair, wonende te Obergum — die verklaarden ten opzichte van de geldleening van twaalfduizend gulden, bedoeld in artikel tien der statuten, wat betreft het daar bepaalde omtrent de solidaire borgstelling van al de leden voor die leening, mede deze verplichting op hen te nemen.

Waarvan akte, zijnde de comparanten aan mij notaris bekend.

Aldus gedaan en verleden op voorschreven datum, ten huize van den kastelein Alderts, te Winsum, alles in bijzijn van Berend Harkema, van beroep vlasfabrikant, en Simon Schuit, secretaris van het waterschap Hunsingo, wonende beiden te Winsum, die deze akte met de comparanten en mij notaris onmiddellijk na voorlezing hebben geteekend.

(Geteekend:) E. Wierda, E. Huizinga, K. De Vries, A. Smit, R. Vos, K. Martini, K. Huizing, J. J. Hopma, D. W. v. d. Tuuk, A. P. Sijbolts, Jan Boer, J. Boer, K. Kampinga, K. Brands, P. B. Hopma, K. Poll, R. Martini, K. J. Smit, P. Alderts, J. Bosch; B. H. Harkema Mz., S. Schuit, De Ranitz Cz.

Geregistreerd te Onderdendam den twintigsten Juli 1800 twee en negentig, deel 80, folio 115 recto, vak 2; vijf bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent. De ontvanger, (geteekend:) *G. L. Brouwer*.